

Politik for folkeskolens 7. – 10. årgang

Norddjurs Kommune
15. maj 2012

Formål

Norrdjurs Kommune ønsker at skabe rammer og indhold i folkeskolens 7. – 10. årgang, der giver de unge et solidt afsæt for at mestre hele livet i en foranderlig og globaliseret verden. De unge skal være rustede til at håndtere livets forskellige udfordringer – på det faglige, sociale og personlige plan – når de forlader folkeskolen. Folkeskolen skal sætte varige spor.

For at understøtte dette har Norrdjurs Kommune formuleret nærværende politik for folkeskolens 7. – 10. årgang. I det følgende anvendes begrebet '**overbygningen**' som reference til folkeskolens 7. – 10. årgang.

Politikken skal ses som et led i en række af politikker på området – eks. politikken for inklusion og tidlig indsats, den sammenhængende børnepolitik, sundhedspolitikken, handicappolitikken og integrationspolitikken.

Målgruppe

Målgruppen for politikken er **alle unge** på folkeskolens 7.-10. årgang. Således er unge i fx Ungdomsskolens heltidsundervisning, på Djurslandsskolen og i specialklasserækkerne på almenskolerne også en del af målgruppen for denne politik.

Læsevejledning

Politikken består af 3 dele:

- **Visioner.** Udpeger retningen for, hvor overbygningen i Norrdjurs Kommune skal bevæge sig hen.
- **Strategiområder.** Beskriver de områder, det er valgt at fokusere udviklingsarbejdet på, i bestræbelserne på at opfylde visionerne.
- **Hovedtyper af indsatser.** En præcisering af de væsentligste udviklingsinitiativer, der fastlægger det konkrete indhold i politikken.

Visioner

Norddjurs Kommune har fem visioner for overbygningen. Visioner, der viser hvad de unge skal have med i bagagen, når de forlader folkeskolen. Fællesskabet er et vilkår for overbygningen, og derfor skal de nedestående fem visioner opfyldes med afsæt i og inden for rammerne af fællesskabet.

De unge skal udnytte og udvikle deres kompetencer optimalt

I overbygningen skal alle unge opleve, at deres faglige niveau hæves. En høj faglighed er sammen med stærke sociale og personlige kompetencer en forudsætning for at kunne få en uddannelse og beskæftigelse i fremtidens Danmark.

Samtidigt skal de unge opleve, at der er fokus på den enkeltes potentiale. De unges forskellige udgangspunkter og potentialer for at gennemføre en uddannelse skal danne udgangspunkt for, at de unge opbygger og udvikler de håndværksmæssige, kreative, tekniske, innovative, boglige eller andre kompetencer, som optimerer deres efterfølgende muligheder på uddannelses- og beskæftigelsesområdet. Alle unge skal udfordres, så de udnytter deres læringspotentialer.

De unge skal være motiverede og parate til at lære mere

De unge skal være motiverede for hele tiden at lære mere og til videre uddannelse. De unges motivation skal blandt andet stimuleres ved, at de møder en kultur i overbygningen, hvor forskellige former for kompetence er ligeværdige, når de kvalificerer til succesfuld videre uddannelse og beskæftigelse. Uanset om de unge sigter mod en teknisk, håndværksmæssig, kreativ eller boglig uddannelse, så skal de opleve, at det er lige meget værd – og at en uddannelse er værd at forfølge. Overbygningen skal gøre de unge uddannelsesparate og hjælpe dem med at bygge bro til videre uddannelse.

De unge skal vide hvem de er – og turde stå ved det

I overbygningen skal de unge lære sig selv at kende og derigennem opbygge et højt selvværd. Selvværdet skal hjælpe de unge til at navigere og handle i et foranderligt ungdoms- og voksenliv på både det personlige, sociale og faglige plan. I overbygningen skal lærerne derfor understøtte, at de unge udvikler og bevarer en realistisk og positiv selvopfattelse. Samtidigt skal de unge opleve, at de bliver mere opmærksomme på deres egne grænser og at de kan sige til og fra, når grænserne bliver udfordret eller overtrådt. De unge skal vide hvem de er – og turde stå ved det.

De unge skal kunne træffe selvstændige og hensigtsmæssige valg

De unge skal kunne træffe selvstændige og hensigtsmæssige valg. Det kræver, at de unge får konkrete kompetencer til at kunne træffe valg, samt at de ved, hvor de skal søge relevant information til støtte for deres beslutningstagen. Derfor skal der i overbygningen være et tæt tværfagligt samarbejde mellem skolerne og social- og sundhedsfagligt personale, der kan være med til at understøtte både kompetence- og vidensbehovet hos de unge.

De unge skal kunne tage et medansvar – sammen med deres forældre

De unge skal opbygge kompetencer til at tage medansvar for deres egen læring og udvikling på både det faglige, sociale og personlige plan. Samtidig vil der også i overbygningen være en klar forventning om, at forældrene tager initiativ, bakker op og tager medansvar for deres børns personlige, sociale og faglige udvikling.

Strategiområder og hovedtyper af indsatser

Med afsæt i visionen og forskning på området vil indsatsen i 7.-10. klasse tage udgangspunkt i nedenstående fire strategiområder og hovedtyper af indsatser:

Udviklingsorienterede læringsmiljøer

Alle unge skal have udviklingsmuligheder og undervisning, der svarer til deres forudsætninger og behov og samtidig rummer udfordringer for den enkelte. I overbygningen skal de unge derfor møde udfordrende og udviklende læringsmiljøer. At skabe et udviklende og dynamisk læringsmiljø kræver, at lærernes kompetencer og metoder udfordres og udvikles gennem faglig refleksion og sparring med kollegaer i teamsamarbejdet.

Et udviklende læringsmiljø kræver "nye øjne" på undervisningen. Disse "nye øjne" og nye input kan udvikles ved at involvere andre faggrupper i undervisningen. Brugen af forskellige faggrupper i undervisningen kan være med til at gøre undervisningen mere relevant og vedkommende for de unge.

Inddragelsen af andre faggrupper kan både bidrage til at hæve det teoretiske niveau i sig selv og bidrage til, at den teoretiske del af undervisningen kan kombineres med en praktisk del. F.eks. kombinationen af teori og praksis gør, at de unge kan se nytten af den teoretiske viden, som de skal tilegne sig i overbygningen – og det kan være med til at give de unge motivation og lyst til at lære mere. Integrering af iværksætter i undervisningen og nye undervisningskoncepter og -metoder, der fremmer en innovativ og entreprenant undervisning kan bidrage til at øge motivationen og lysten til at lære mere.

De unge skal kunne begå sig i en globaliseret verden. Derfor må den internationale dimension i undervisningen være en naturlig og integreret del af skolernes dagligdag.

Rammerne for undervisningen skal nytænkes – nye læringsmiljøer kræver nye rum. De nye læringsmiljøer er ikke længere nødvendigvis fastlåste, ensartede størrelser som årgangsdelte klasser mv. De fysiske rammer skal derimod være fleksible, så de kan tilpasses forskellige grupperes størrelse, behov og krav. Læringsmiljøerne kan også flyttes til andre fysiske rum som fx virksomheders lokaliteter og ungdomsuddannelsens skoler – eller til virtuelle rum (it-baserede mødesteder). Endelig skal rammerne give mulighed for bevægelse og fysisk udtryk, fordi de unges fysiske og motoriske udvikling spiller en afgørende rolle for alle former for læring. Gennem bevægelse udvikler de unge fx sanselighed og evnen til forstå sig selv i forhold til omgivelserne, ligesom bevægelse er med til at styrke indlæringen.

Hovedtyper af indsatser

- **Forpligtende teamsamarbejde – styrket faglighed.** Teamsamarbejdet skal udvikles og være et forpligtende forum for alle medarbejdere. Der skal være fokus både på forskellige vinkler på den praktiske tilrettelæggelse af pædagogikken og undervisningen samt på faglig refleksion og sparring. Det betyder, at medarbejderne i teamsamarbejdet skal afprøve og udforske nye metoder. De skal gennemføre systematisk analyse og evaluering af metoder, læringsmiljø og læringsudbytte – og de skal løbende udpege nye udviklingsområder.
- **Nye faggrupper som undervisere.** Skolerne skal inddrage andre faggrupper som undervisere i overbygningen, eksempelvis AC'ere, håndværkere, konservatorieuddannede, kreativt uddannede osv. Skolerne skal i samarbejde med de nye faggrupper tilrettelægge undervisningsforløb, hvor hele eller dele af undervisningen varetages af disse faggrupper, og hvor fokus flyttes fra klassiske undervisningsformer til konkrete opgaver, der skal løses enten på skolen eller ude i private eller offentlige virksomheder. Indsatsen skal være med til at kvalificere de unges faglige læring samt deres motivation for hele tiden at lære mere.
- **Integrering af iværksætterkultur i undervisningen.** Der skal arbejdes med en målrettet udvikling og styrkelse af iværksætterkulturen i overbygningen, både for at styrke de nødvendige gode iværksætterkompetencer hos de unge og for tidligt at grundlægge det personlige drive og risikovillighed, som iværksættere besidder. Kommunen vil indgå i samarbejde med andre kommuner og andre samarbejdspartnere om at udvikle, videreformidle og understøtte undervisningskoncepter, -metoder og -materialer, der understøtter innovativ og entreprenant undervisning i folkeskolen.
- **Nye sammensætninger af fag.** Skolerne skal arbejde med nye sammensætninger af fag, der udfordrer de unges kompetencer til at løse komplekse problemstillinger og derigennem anvende og kombinere deres viden på nye måder. Formålet med nye sammensætninger er at understøtte de unges faglige læring samt deres motivation for hele tiden at lære mere. For lederne ligger der i forbindelse med denne indsats en særskilt opgave i at kvalificere lærerne til at se og udfolde sit fag i en tværfaglig sammenhæng – og herunder at indgå i nye relationer med kollegaer.
- **Virtuel læring og digitale læremidler integreres i undervisningen.** Anvendelse af digitale læremidler og anvendelse af det virtuelle læringsrum på et højt niveau skal være en hel naturlig og integreret del af undervisningen. De unge skal opnå et højt mestringsniveau i anvendelsen af IT-teknologiske medier. Den konkrete udfoldelse af denne indsats fastlægges af den kommunale strategi herfor.
- **Udvikling af forløb til unge med særlige interesser.** Skolerne skal udvikle forløb til unge med særlige interesser. De særlige interesser kan fx være af kreativ, håndværksmæssig, boglig eller teknisk karakter. De unge skal udfordres på et højt niveau inden for deres særlige interesse. Indsatsen skal være med til at understøtte de unges motivation for læring og understøtte de unges udvikling af et højt selvværd.
- **International dimension i undervisningen.** Skolerne skal sikre, at den internationale dimension gennemsyrrer alle fag i overbygningen. Dette kan f.eks ske gennem venskabsklasser, kulturmøder, internationale projekter, virtuelle rum eller en international linje i overbygningen. Indsatsen skal sikre, at de unge kender til verden omkring dem og kan forholde sig til andre landes kulturer og samfundsforhold.
- **Integrering af bevægelse i undervisningen.** Skolerne skal integrere bevægelse i den pædagogiske og didaktiske tilgang til undervisningen, således at den fysiske aktivitet ikke nødvendigvis er bundet af skemalagte idrætsaktiviteter. Mulighederne for bevægelse skal også tænkes ind i de fysiske rammer på skolen. Formålet med indsatsen er at understøtte den veldokumenterede kobling mellem fysisk aktivitet og de unges læring.
- **Kost.** Skolerne skal tilstræbe, at der tilbydes mad på skolen. Indsatsen skal understøtte de unges parathed til at modtage læring samt arbejde med de unges sociale relationer og kompetencer i forbindelse med måltiderne.

Brobygning og helhedstænkning

Det er afgørende for en succesfuld udbredelse af denne politik, at forvaltningen og lederne af de enkelte enheder ser sig selv som en del af et større og samlet fællesskab, der arbejder hen imod de samme mål. Den enkelte leder har ansvar for sin egen enhed og samtidig et ansvar for det fælles skole- og dagtilbudsvæsen.

Samtidigt er det afgørende, at helhedstænkning og brobygning er bærende elementer i det tværfaglige samarbejde – både internt i Norddjurs Kommune og eksternt i forhold til ungdomsuddannelserne og erhvervslivet. De fagprofessionelle i Norddjurs Kommune skal sikre, at der er en "rød tråd" gennem hele børne- og ungdomslivet.

Gode overgange fra et tilbud til et andet er derfor centralt. Den gode overgang afhænger i høj grad af, hvordan man pædagogisk håndterer dem i dialog mellem børnene, de unges hverdag, da de er afgørende for de unges fællesskaber, og for hvordan de unge trives.

Indsatserne på børne- og ungeområdet er placeret under forskellige love. Det bevirker, at synet på den rette indsats og ansvaret for at tage handling også flyttes rundt. I Norddjurs Kommune anser vi det for afgørende for handlekraft og effektivitet i indsatsen, at alle faggrupper samarbejder på tværs af traditionelle kulturer og professioner. Forældre skal opleve at de forskellige faggrupper, der arbejder med deres barn, kender til hinandens praksis og kommunikerer omkring indsatserne, så de hænger sammen.

Hovedtyper af indsatser

- **Brobygning til ungdomsuddannelserne og erhvervslivet.** Der skal etableres et systematisk og tæt samarbejde med relevante parter fra ungdomsuddannelserne, virksomheder og med kommunens arbejdsmarkedsafdeling, herunder UU. Samarbejdet skal danne rammen om udvikling af fælles projekter, der tydeliggør mulighederne for den enkelte unge og viser vejen til ungdomsuddannelserne og/eller erhvervslivet. Projekterne skal hjælpe de unge til at blive mere afklarede omkring valg af uddannelse og beskæftigelse.
- **Helhedstænkning fra dagtilbud til overbygning.** Skolerne skal i samarbejde med de tilhørende dagtilbud og 0.-6. klasse-skoler sikre en fortsat rød tråd mellem indsatser, som de unge har mødt i dagtilbud og fødeskole samt de indsatser, som de møder i overbygningen.
- **Samarbejde med foreningslivet.** Der skal skabes et tættere samarbejde mellem skolerne og lokalrådets foreningsliv. Der skal arbejdes med 'skolen uden for skolen', hvor de unge får mulighed for i fællesskab at få fx sportslige og kulturelle oplevelser sammen, der kan styrke deres sociale relationer med hinanden. Ligeledes kan der i samarbejde med foreningslivet opbygges forløb, der understøtter de unges realkompetencer, fx via lederuddannelser i idrætsklubber.

Faglig, social og personlig udvikling til alle – et fælles ansvar

Alle unge skal i overbygningen have adgang til fællesskaber, hvor de sammen med jævnaldrende opnår faglig, social og personlig udvikling. Det betyder, at de unge skal forblive aktive og ligeværdige medlemmer af fællesskabet samtidig med at deres særlige behov imødekommes og deres potentiale udfoldes.

I overbygningen skal de unge møde lærere og pædagoger, der skaber gode og troværdige relationer med dem. Det kræver, at lærerne og pædagogerne har kompetencer til at "se" den enkelte unge på dennes egne præmisser og afstemme sin egen adfærd herefter – samtidig med at læreren tydeligt tager ansvaret for relationen. De unge skal møde lærere, der er bevidste om deres ansvar som ledere af undervisningen, og som tager ansvar for og sikrer rum for de unges læring og udvikling. Det skal blandt andet ske gennem tydelige regler for arbejdet i undervisningen og for de unges ageren i fællesskabet.

De unge skal møde lærere, der kan planlægge, gennemføre og formidle en undervisning, der gør det faglige stof interessant og vedkommende for de unge. Lærere, der mestrer at skifte mellem forskellige metoder eller vinkler til at formidle stoffet, når der er behov for det – både i forberedelsen og sammen med de unge i undervisningen. Ligeledes er det afgørende, at lærerne er gode til deres fag. Endelig skal det samlede pædagogiske personale i overbygningen have stor viden om unges læring og udvikling.

Lærernes og pædagogernes kompetencer udgør tilsammen en vigtig del af det grundlag, der er nødvendigt for, at de unge kan udvikle sig fagligt, socialt og personligt. En anden og afgørende del af grundlaget udgøres af forældrene. Forældrene er nøglepersoner i de unges liv, og de besidder kompetencer, der er afgørende for de unges trivsel og læring. Derfor skal skolerne prioritere forældresamarbejdet højt. Et forældresamarbejde, hvor skolerne med ord og handling tydeliggør forventninger til og roller i forældresamarbejdet. Forældrene skal vide, at de forventes at tage medansvar for deres eget barns udvikling og læring. Forældrene skal også vide, at de har et medansvar for fællesskabet i overbygningen – at de med deres fortællinger om klassekammerater eller om andre forældre er med til at skabe fællesskabet i enten en positiv eller negativ ånd.

Det pædagogiske personale og forældrene spiller således to centrale roller i de unges faglige, sociale og personlige udvikling. En tredje og væsentlig rolle spilles af de unge selv. De unge skal i overbygningen have opbygget deres kompetencer i forhold til at kunne tage medansvar for deres egen læring og udvikling. Den enkelte unges faglige, sociale og personlige udvikling er et fælles projekt mellem det pædagogiske personale, forældre og de unge selv.

Hovedtyper af indsatser

- **Styrke lærere og pædagogers kompetencer.** Lærerne skal have stærke relationskompetencer, stærke kompetencer til at lede undervisningen, stærke kompetencer inden for deres linjefag, stor formidlingsevne samt en dybdegående generel viden om unges læring og udvikling. Pædagogerne skal have eksakt og opdateret viden om virkemidler, differentiering, relationsarbejde, klasse/gruppeledelse og systematisk analyse og evaluering.
- **Holdinddeling som supplement til traditionel klassedannelse.** Skolerne skal arbejde med andre former for klasse størrelser end hidtil – herunder nye holdinddelinger på tværs og på langs af årgangene i overbygningen. Det er afgørende, at holdinddelingerne sikrer de unge en tryk base. De nye holdinddelinger skal være med til at understøtte relationerne de unge imellem.
- **Opbrud med klasselærerordning.** Skolerne skal udfordre den traditionelle klasselærerordning. Skolerne skal arbejde hen imod en organisering, hvor den enkelte unge sikres det bedst mulige udgangspunkt for at skabe en god relation med en eller flere lærere eller pædagoger. Én mulighed herfor er kontaktlærerordninger, men andre organiseringsformer kan også være relevante. Det afgørende er, at de unge i samarbejde med en eller flere lærere finder deres optimale måder at lære på og er i stand til at udnytte denne forståelse i deres tilgang til undervisningen. Ligeledes skal de unge i samarbejde med en eller flere lærere eller pædagoger arbejde med deres selvværd og derigennem deres evne til at træffe selvstændige og hensigtsmæssige valg. De nye organiseringsformer sigter således mod at understøtte relationerne mellem de unge og det pædagogiske personale på skolen. I forlængelse af denne indsats og den foregående indsats ligger der for lærerne en opgave i at skabe rammerne for og støtte det pædagogiske personale i at turde give slip på vante strukturer og turde indgå i nye former for relationer med de unge med afsæt i de muligheder, der gives med disse to indsatser.
- **Forpligtende samarbejde mellem forældre og skolen.** Skolebestyrelserne skal udforme klare retningslinjer for indhold og rollefordeling i samarbejdet mellem forældre og skole samt til hvordan forventningsafstemning om samarbejdet finder sted. På baggrund af disse retningslinjer skal skolerne udarbejde gensidigt forpligtende aftaler med den enkelte unge og dennes forældre omkring den unges læringsmål og optimale måder at lære på. Herved sikres, at både forældrene og de unge involveres i og tager medansvar for deres læring. Ligeledes skal rammerne for forældre-samarbejdet tydeliggøre forældrenes ansvar over for fællesskabet i overbygningen. Det er afgørende, at forældresamarbejdet tager udgangspunkt i de enkeltes forældres kompetencer og ressourcer.
- **Tættere samarbejde med fagprofessionelle.** Der skal etableres et tæt samarbejde mellem skoler og eksempelvis sundhedsplejersker, socialrådgivere, psykologer, UU-vejleder og ungdomskon-sulenter omkring opkvalificering af de unges handlekompetencer i forhold til deres personlige og sociale liv (sundhed, alkohol, seksualitet, dødsfald, skilsmisse etc.). Samarbejdet skal understøtte de unges kompetencer til at kunne træffe selvstændige og hensigtsmæssige valg.

Dynamisk og vedvarende proces – et fælles ansvar

Formuleringen af en overbygningspolitik er starten på en vedvarende forandrings- og udviklingsproces. Den skal både fremme de fagprofessionelles muligheder i de udfordringer, de står i, men også til stadighed optimere de unges udviklingsmuligheder. De igangsatte initiativer kræver løbende opfølgning og opmærksomhed fra både kommunalbestyrelse, forvaltning, institutioner, skoler og forældre.

De decentrale ledere skal sikre, at medarbejdernes kompetencer styrkes gennem videreuddannelse, kurser, oplæg og netværk. Samtidig skal der være plads til prøvehandling i bestræbelserne på at skabe udvikling og læring for børn og unge. Derfor skal innovation og udvikling af lokale initiativer og løsningsmodeller vægtes højt.

De unge og deres forældre i Norddjurs Kommune skal opleve, at der i det daglige møde med skolen er fokus på igangsatte udviklingstiltag og at disse løbende afstemmes med de unge og deres forældres forventninger og behov.

Hovedtyper af indsatser

- **Ledernes kompetencer.** Lederne skal have kompetencer, således at de er i stand til at skabe og justere rammerne retningen for skolens overbygning over for de unge, medarbejdere og forældre. Derudover skal ledelsen skabe tid og rum for medarbejderne til at diskutere og reflektere over egen praksis og metodeudvikling. Teamsamarbejdet er rammen herfor.
- **Skoleledelsen skal anvende målinger på de unges faglige udvikling og sociale og personlige trivsel til kvalitetsudvikling.** Målingerne skal give lederne mulighed for løbende at følge op på og justere indsatserne i forhold til de unges faglige, sociale og personlige læring og udvikling. Derfor skal målingerne bruges aktivt i ledelsens dialog med medarbejderne i forhold til den faglige og pædagogiske udvikling på den enkelte skole.
- **Plads til eksperimenter.** Der skal udvikles en række pilotprojekter, der har til formål at udvikle metoder og løsninger, der understøtter visioner og strategier i denne politik.
- **Videndeling.** Forvaltning, skoler og dagtilbud forpligtes til at udbrede kendskabet til egne udviklede praksisformer og tilsvarende søge viden om ny forskning/evidens og nye metoder. Det kan f.eks. ske ved uddannelsesmesser og workshops, der giver mulighed for at dele viden og erfaringer i forbindelse med implementeringen af politikken på tværs af kommunen. Ligeledes giver de mulighed for at politikere, forvaltning og forældre kan få viden om inklusion i Norddjurs kommune
- **Udbredelse af det gode budskab.** Skolerne skal aktivt og på mangfoldige måder bidrage til at sætte politikken på dagsordenen og sikre kommunikationen omkring værdier, holdninger, indsatser, medansvar og pligter i forbindelse med implementeringen af politikken. Forældrebestyrelser skal inddrages ved udformning og udmøntning af lokale overbygningspolitikker med henblik på at sikre en lokal værdi- og kulturforankring. Samtidig forpligtes skoler og børnebyer samt kommunens konsulentteam til at koordinere og udbrede kendskabet til egne udviklede praksisformer og tilsvarende søge viden om ny forskning/evidens og nye metoder, således at de gode ideer og relevant viden formidles på tværs af kommunen og i forhold til omverdenen.

Implementering

Hver aftaleenhed med overbygningsklasser skal på baggrund af politikken udfærdige en implementeringsplan med klare milepæle og målepunkter, der kan danne grundlag for en meningsfuld og effektiv implementering, samt være udgangspunkt for opfølgning. I samarbejde mellem forvaltningsledelsen og hver aftaleholder vil det blive prioriteret i hvilken udstrækning, i hvilken rækkefølge og på hvilke vilkår, ovennævnte indsatser skal implementeres.

Implementeringen af politikken skal planlægges, gennemføres og evalueres som en del af kommunens generelle aftalestyring med aftaleholderne, samt som en integreret del af forældrebestyrelsernes arbejde og ved afrapportering gennem kvalitetsrapporter. Dette vil foregå under behørig hensyntagen til forskelle i forudsætningerne på kommunens skoler og dagtilbud, lokale ordninger og allerede igangsatte udviklingsinitiativer

Norrdjurs Kommune

Velfærdsforvaltningen

Skole- og dagtilbudsafdelingen

Torvet 3

8500 Grenaa

Tlf. 8959 1000